

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Словники діалектів української мови

1. Бабічева О. Л. Інверсійний словник мікротопонімів Чернігівсько-Сумського Полісся / О. Л. Бабічева. – К. : Ін-т укр. мови НАН України, 2005. – 102 с.
2. Брилінський Д. Словник подільських говірок / Д. Брилінський. – Хмельницьк : Хмельн. зед.-вид. відділ, 1991. – 120 с.
3. Ващенко В. С. Словник полтавських говорів / В. С. Ващенко. – Харків. – Вип. I, 1960. – 107 с.
4. Гримашевич Г. Словник назв одягу та взуття середньополіських суміжних говірок / Г. Гримашевич. – Житомир, 2002. – 184 с.
5. Магрицька І. Словник весільної лексики українських східнослов'янських говірок (Луганська область) / І. Магрицька. – Луганськ, 2003. – 171 с.
6. Мельничук О. С. Словник специфічної лексики говірки села Писарівка // Лексикографічний бюлетень / О. С. Мельничук. – К., 1952. – Вип. 2. – С. 67–98.
7. Москаленко А. А. Словник діалектизмів українських говірок Одеської області / А. А. Москаленко. – Одеса : ОДПІ, 1958. – 78 с.
8. Нагін Я. Д. Словник діалектної лексики говорів Нижньої Наддніпряни // XII Республіканська діалектична нарада : Тези доповідей / Я. Д. Нагін. – К. : Наук. думка, 1965. – С. 176–178.
9. Николаев С. Л. Словарь карпатоукраинского торуньского говора: с грамматическим очерком и образцами текстов / С. Л. Николаев, С. М. Толстая. – М., 2001. – 231 с.
10. Никончук М. В. Словник поліських говорів // М. В. Никончук, П. С. Лисенко // Мовознавство. – № 4. – К., 1974. – С. 92–93.
11. Пиртей П. С. Короткий словник лемківських говірок / П. С. Пиртей. – Івано-Франківськ, 2004. – 2004. – 362 с.
12. Прокопенко В. А. Областной словарь буковинских говоров // Карпатская диалектология и ономастика / В. А. Прокопенко. – М., 1972. – С. 416–438.
13. Сабодаш І. Зведений тематичний словник як вид лексикографічної праці // Волинь – Житомирщина : Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. – Вип. 10 / І. Сабодаш. – 2003. – С. 195–205.
14. Словник буковинських говірок. – Чернівці, 2005. – 68 с.
15. Чабаненко В. А. Фразеологічний словник говірок Нижньої Наддніпряни / В. А. Чабаненко. – Запоріжжя, 2001. – 200 с.
16. Дорошенко С. І. Матеріали до словника діалектної лексики Сумщини. Діалектологічний бюлетень / С. І. Дорошенко. – К., 1962. – Вип. 9. – С. 101–122.

17. Москаленко А. А. Українські, російські та білоруські діалектологічні словники // XII Республіканська діалектологічна нарада : Тези доповідей / А. А. Москаленко. – К. : Наук. думка, 1965. – С. 151–153.
18. Никончук М. В. Матеріали до Лексичного атласу української мови (правобережне Полісся) / М. В. Никончук. – К. : Наук. думка, 1979. – 316 с.
19. Черепанова Е. А. Микротонимия Черниговско-Сумского наречия / Е. А. Черепанова. – Сумы : СумГПИ, 1984. – 457 с.
20. Черепанова Е. А. Народная географическая терминология Черниговско-Сумского Полесья / Е. А. Черепанова. – Сумы, 1984. – 275 с.

Основна література до курсу «Українська діалектологія»

1. Бевзенко С. П. Діалектні групи і говори української мови : [методичні матеріали з курсу української діалектології] / С. П. Бевзенко. – Одеса : ОДУ, 1975. – 55 с.
2. Бевзенко С. П. Практичні заняття з української діалектології : [навч.-метод. посібник для студ. філол. факультетів] / С. П. Бевзенко. – Одеса : ОДУ, 1970. – 95 с.
3. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. Збірник вправ і завдань : [навч. посібник для студ. пед. ін-тів зі спеціальності № 2102 «Українська мова та література»] / С. П. Бевзенко. – Одеса : Вища школа, 1987. – 127 с.
4. Бевзенко С. П. Українська діалектологія / С. П. Бевзенко. – К. : Вища школа, 1980. – 246 с.
5. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. Фонетика : [навч. посібник] / С. П. Бевзенко. – Одеса : ОДУ, 1974. – 51 с.
6. Блинова О. И. Введение в современную региональную лексикологию / О. И. Блинова. – Томск, 1975. – 257 с.
7. Варченко І. О. Лубенські говірки і діалектна суміжність (фонетичні риси протягом трьох століть) / І. О. Варченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1963. – 252 с.
8. Верхратський І. Говір батюків / І. Верхратський. – Львів, 1912. – 307 с.
9. Верхратський І. Про говір галицьких лемків / І. Верхратський. – Львів, 1902. – 480 с.
10. Верхратський І. Про говір долівський / І. Верхратський. – Львів, 1906. – 128 с.
11. Говірки чорнобильської зони: Системний опис / [за ред. П. Ю. Гриценка]. – К. : Наук. думка, 1999. – 271 с.
12. Говори української мови (Збірник текстів) / [укл. С. Ф. Довгопол, А. М. Залеский, Н. П. Прилипко] ; за ред. Т. В. Назарової. – К. : Наук. думка, 1977. – 590 с.

13. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики / П. Ю. Гриценко. – К. : Наук. думка, 1990. – 269 с.
14. Гриценко П. Ю. Моделювання системи діалектної лексики / П. Ю. Гриценко. – К. : Наук. думка, 1984. – 227 с.
15. Діалектна лексика: лексикологічний, лексикографічний та лінгво-географічний аспекти : матеріали доповідей Міжнародної наукової конференції. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 224 с.
16. Дорошенко Л. І. Етнолінгвістичний аспект дослідження східнополіських говірок : [навч.-метод. посібник для студ. філол. факультетів пед. ін-тів та ун-тів] / Л. І. Дорошенко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2003. – 86 с.
17. Дослідження лексики і фразеології говорів українських Карпат : [тематичний збірник]. – Ужгород : Вид-во Ужгород. ун-ту, 1982. – 156 с.
18. Жилко Ф. Т. Нариси з діалектології української мови / Ф. Т. Жилко. – К. : Рад. школа, 1955. – 315 с.
19. Закревська Я. В. Нариси з діалектного словотвору в ареальному аспекті / Я. В. Закревська. – К. : Наук. думка, 1976. – 163 с.
20. Калнынь Л. Э. Опыт моделирования системы украинского диалектного языка. Фонологическая система / Л. Э. Калнынь. – М. : Наука, 1973. – 398 с.
21. Матвіяс І. Г. Групування говорів української мови / І. Г. Матвіяс // Структура говорів української мови. – К. : Наук. думка, 1982. – С. 3–68.
22. Москаленко А. А. Нарис історії української діалектології / А. А. Москаленко. – Одеса : Оду, 1961. – 48 с. ; 1962. – 125 с.
23. Никончук М. В. Сільськогосподарська лексика правобережного полісся / М. В. Никончук. – К., 1985. – 312 с.
24. Никончук М. В. Будівельна лексика правобережного Полісся в лексико-семантичній системі слов'янських мов / М. В. Никончук, О. М. Никончук. – Житомир, 1990. – 372 с.
25. Осовецкий И. А. Лексика современных русских народных говоров / И. А. Осовецкий. – М. : Наука, 1982. – 198 с.
26. Панькевич І. Українські говори Підкарпатської Русі і суміжних областей / І. Данькевич. – Прага, 1938. – Ч. І. – 549 с.
27. Півторак Г. П. Формування і діалектна диференціація давньоруської мови / Г. П. Півтора. – К. : Наук. думка, 1988. – 280 с.
28. Полісся: мова, культура, історія : матеріали Міжнародної конференції. – К., 1996. – 468 с.
29. Східнословобанські українські говірки : наук.-навч. посібник / [К. Д. Глуховцева, В. В. Леснова, І. О. Ніколаєнко та ін.] ; за ред. П. Ю. Гриценка. – Луганськ, 2001. – 107 с.

30. Територіальні діалекти і власні назви : зб. статей. – К. : Наук. думка, 1965. – 287 с.
31. Филин Ф. П. Происхождение русского, украинского и белорусского языков. Историко-диалектологический очерк / Ф. П. Филин. – Л. : Наука, 1972. – 655 с.

Додаткова література до курсу «Українська діалектологія»

1. Аванесов Р. И. Вопросы изучения диалектов языков народов СССР / Р. И. Аванесов, В. Г. Орлова // Вопросы языкознания. – 1953. – № 5. – С. 46–47.
2. Бевзенко С. П. Актуальність вивчення української діалектної фразеології / С. П. Бевзенко // Мовознавство. – 1974. – № 2. – С. 15–19.
3. Бевзенко С. П. До питання про семантичні, лексичні діалектизми / С. П. Бевзенко // Міжвузівська наукова конференція з питань укладання обласних діалектологічних словників : тези відповідей. – Чернівці, 1960. – С. 35–37.
4. Бевзенко С. П. До характеристики відмінностей у словотворі української діалектної мови / С. П. Бевзенко // Мовознавство. – 1975. – № 3. – С. 68–73.
5. Бевзенко С. П. До характеристики діалектних відмінностей у словосполученні / С. П. Бевзенко // Мовознавство. – 1978. – № 6. – С. 40–45.
6. Бевзенко С. П. До характеристики синтаксичних особливостей українських діалектів / С. П. Бевзенко // Наукові записки Ужгородського державного університету. – Т. XIV. – Львів, 1955. – С. 205–219.
7. Бевзенко С. П. До характеристики складу лексики українських діалектів / С. П. Бевзенко // Наукові записки Ужгородського університету. – Т. 26, 1957. – С. 164–188.
8. Бевзенко С. П. Про діалектні відмінності української мови на синтаксичному рівні / С. П. Бевзенко // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 46–49.
9. Бевзенко С. П. Українська діалектологія (методичні вказівки) / С. П. Бевзенко. – Одеса : ОДУ, 1978. – 76 с.
10. Ващенко В. С. До вивчення семантики діалектних слів / В. С. Ващенко // Праці Х Республіканської діалектологічної наради. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – С. 69–79.
11. Владимирська О. О. Про деякі особливості взаємодії російських переселенських говорів з українською мовою / О. О. Владимирська // Мовознавство. – 1976. – № 3. – С. 45–50.
12. Глущенко В. А. Історія середньовеликоруських говорів у науковій концепції О. О. Шахматова / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1983. – № 5. – С. 51–56.

13. Гриценко П. Е. К вопросу о соотносительных восточнославянских диалектных зонах / П. Е. Гриценко // Региональные особенности восточнославянских языков, литератур, фольклора и методы их изучения : тезисы докладов и сообщений III республиканской конференции. – Гомель, 1985. – С. 112–114.
14. Гриценко П. Ю. Дослідження лексики українських говорів / П. Ю. Гриценко // Мовознавство. – 1984. – № 5. – С. 22–30.
15. Гриценко П. Ю. Тваринницька лексика українських західностепових говірок / П. Ю. Гриценко // Структура українських говорів. – К. : Наук. думка, 1982. – С. 142–170.
16. Гриценко П. Ю. Українська діалектна лексика: реальність і опис (деякі аспекти) / П. Ю. Гриценко // Діалектна лексика: лексикологічний та лінгвогеографічні аспекти : матеріали доповідей Міжнародної наукової конференції. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – С. 5–23.
17. Гумецька Л. Л. Наголос у сучасній українській літературній мові і боротьба з відхиленням від норми / Л. Л. Гумецька, І. М. Керницький // Українська мова в школі. – 1954. – № 3. – С. 2–8.
18. Дейниченко Н. П. Звуконаслідувальні орнітоніми східнополіського говору / Н. П. Дейниченко // Діалектна лексика: лексикологічний, лексикографічний та лінгвогеографічні аспекти : матеріали доповідей Міжнародної наукової конференції. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – С. 108–114.
19. Дейниченко Н. П. Мотиви номінації зоологічної лексики східнополіського говору / Н. П. Дейниченко // Філологічні науки : зб. наук. праць. – Суми : СумДПУ, 2000. – С. 31–42.
20. Дейниченко Н. П. Як народ творить терміни / Н. П. Дейниченко // Культура слова : респуб. міжвід. зб. – К. : Наук. думка, 1984. – С. 41–44.
21. Дзендзелівський Й. О. Проблеми сучасної української діалектології / Й. О. Дзендзелівський // Мовознавство. – 1967. – № 2. – С. 35–42.
22. Дзендзелівський Й. О. Спостереження над народною етимологією в українській мові / Й. О. Дзендзелівський // Дослідження з української діалектології. – К., 1991. – С. 6–47.
23. Дзендзелівський Й. О. Стан дослідження генези українських діалектів / Й. О. Дзендзелівський // Мовознавство. – 1981. – № 1. – С. 45–51.
24. Дзендзелівський Й. О. Ткацька лексика українських говорів Закарпатської області УРСР / Й. О. Дзендзелівський. – Stud. slav., 1967. – Т. 13. – С. 181–246.
25. Єрмоленко С. Я. Скарбниця народного слова / С. Я. Єрмоленко // Мовознавство. – 1982. – № 6. – С. 58–69.

26. Жилко Ф. Е. Голосні неоднорідного творення (дифтонги) в українській мові / Ф. Е. Жилко // Українська мова в школі. – 1962. – № 3. – С. 18–19.
27. Жилко Ф. Е. Нейтралізація фонологічних опозицій в українській літературній мові / Ф. Е. Жилко // Мовознавство. – 1968. – № 4. – С. 17–24.
28. Жилко Ф. Е. Особенности диалектных групп украинского языка / Ф. Е. Жилко // Вопросы диалектологии восточнославянских языков. – М., 1964. – С. 27–31.
29. Жилко Ф. Е. Сучасна фонетична транскрипція української мови / Ф. Е. Жилко // Мовознавство. – 1972. – № 1. – С. 3–12.
30. Залеський А. М. З історії українського вокалізму / А. М. Залеський // Мовознавство. – 1968. – С. 25–33.
31. Залеський А. М. Подовжені приголосні у фонологічній і морфологічній системах української мови / А. М. Залеський // Мовознавство. – 1980. – № 6. – С. 56–65.
32. Ивашко И. Очерки русской диалектной фразеологии / И. Ивашко. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1981. – 111 с.
33. Клепикова Г. П. Карпатская лексика и ее отношение к лексике других зон славянского мира / Г. П. Клепикова // Славянское и баканское языкознание: Структура балканского текста. – М. : Наука, 1977. – С. 3–20.
34. Кобилянський Б. В. Гуцульський говір і його відношення до говору Покуття / Б. В. Кобилянський // Український діалектологічний збірник. – Кн. I. – К., 1928. – С. 1–92.
35. Ковалик І. І. Про мову і мовлення в діалектах і діалектології / І. І. Ковалик // Праці XII Республіканської діалектологічної наради. – К. : Наук. думка, 1971. – С. 59–67.
36. Коготкова Т. С. К вопросу о производственно-профессиональной лексике говоров и соотношения ее с терминологической лексикой литературного языка / Т. С. Коготкова // Диалектная лексика, 1969. – Л. : Наука, 1971. – С. 3–20.
37. Коготкова Т. С. О некоторых особенностях диалектной лексики в связи с устной формой ее существования / Т. С. Коготкова // Славянская лексикология и лексикография. – М. : Наука, 1966. – С. 291–310.
38. Красуський М. Стародавність української мови / М. Красуський // Наука і суспільство. – 1997. – № 1–2. – С. 9–13.
39. Липкевич І. Г. Міжговіркові відповідники в рибальській лексиці Нижньої Наддніпрянщини / І. Г. Липкевич // Мовознавство. – 1993. – № 2. – С. 63–67.
40. Матвіяс І. Г. Діалектна основа консонантизму в українській літературній мові / І. Г. Матвіяс // Мовознавство. – 2005. – № 2. – С. 32–41.

41. Матвіяс І. Г. Засади української діалектології / І. Г. Матвіяс // Мовознавство. – 2000. – № 1. – С. 3–9.
42. Матвіяс І. Г. Проблема визначення українських наріч / І. Г. Матвіяс // Мовознавство. – 2001. – № 2. – С. 13–18.
43. Матеріали для практичних занять з української діалектології / [Бевзенко С. П., Шевченко Т. Г., Бондар О. І., Пелех Г. Ф.]. – Одеса : ОДУ, 1981. – 35 с.
44. Меркулова В. А. Очерки по русской народной номенклатуре растений / В. А. Меркулова. – М. : Наука, 1967. – 258 с.
45. Могила О. А. Ареальна і структурно-семантична характеристика назв хмар у говорах української мови / О. А. Могила // Українське мовознавство : Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Вип. 9. – К. : Вища школа, 1981. – С. 117–125.
46. Мораховская О. Н. К методике картографирования сложных лексико-семантических различий / О. Н. Мораховская // Лингвгеография, диалектология и история языка. – Кишинев : Штиница, 1973. – С. 36–41.
47. Москаленко А. А. Принципи укладання обласної діалектологічної хрестоматії / А. А. Москаленко // Праці Х Республіканської діалектологічної наради. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – С. 215–223.
48. Москаленко А. А. Українські, російські та білоруські діалектні словники / А. А. Москаленко // Мовознавство. – 1969. – № 2. – С. 24–27.
49. Нагребельна Л. Літературна мова і місцевий діалект / Л. Нагребельна // Дивослово. – 1996. – № 9. – С. 57–58.
50. Назарова Т. В. Аспекти вивчення мови в просторовій проекції / Т. В. Назарова // Мовознавство. – 1974. – № 5. – С. 3–16.
51. Назарова Т. В. Замінне подовження в українському ареалі на тлі східнослов'янських просодичних перетворень / Т. В. Назарова // Мовознавство. – 1975. – № 6. – С. 22–32.
52. Непийвода Ф. А. Із спостережень над сільськогосподарською лексикою в говірках Черкащини / Ф. А. Непийвода // Праці Х Республіканської діалектологічної наради. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – С. 90–94.
53. Німчук В. В. «Слово о полку Ігоревім» і народна мова / В. В. Німчук // Мовознавство. – 1971. – № 3. – С. 13–20.
54. Новоселова Т. И. Об изучении тематических групп лексики / Т. И. Новоселова // Русский язык в школе. – 1972. – № 1. – С. 61–65.
55. Півторак Г. П. Діалектна ситуація в Київській Русі / Г. П. Півторак // Мовознавство. – 1993. – № 2. – С. 6–18.
56. Півторак Г. П. Діалектна ситуація в Київській Русі / Г. П. Півторак // Мовознавство. – 1993 – № 3–4. – С. 6–12.

57. Полякова Н. Н. История языка – история народа. К 100-летию С. П. Обнорского / Н. Н. Полякова // Русская речь. – 1988. – № 3. – С. 70–75.
58. Солонська Г. Т. До вивчення українських говірок Воронежчини та їх зв'язки з іншими діалектами української мови / Г. Т. Солонська // Потєбня і деякі питання сучасної славістики. – Харків, 1962. – С. 247–248.
59. Сороколетов Ф. П. Диалектная лексика и ее отношение к словарному составу общенародного языка / Ф. П. Сороколетов // Слово в русских народных говорах. – Л. : Наука, 1968. – С. 222–236.
60. Сороколетов Ф. П. Диалектная лексика как система / Ф. П. Сороколетов // Восточнославянское и общее языкознание. – М. : Наука, 1978. – С. 84–90.
61. Сороколетов Ф. П. К вопросу о системных отношениях в лексике народных говоров / Ф. П. Сороколетов // Диалектная лексика, 1975. – Л. : Наука, 1978. – С. 14–24.
62. Терновська Т. П. Назви ковальського інструменту в говорах української мови / Т. П. Терновська // Мовознавство. – 1980. – № 6. – С. 66–73.
63. Тищенко К. Поки живі українські діалекти – живе Україна / К. Тищенко // Дивослово. – 2002. – С. 13–16.
64. Українська діалектна морфологія / [за ред. Ф. Т. Жилка]. – К. : Наук. думка, 1969. – 200 с.
65. Українська літературна мова в її взаємодії з територіальними діалектами. – К. : Наук. думка, 1977. – 200 с.
66. Хом'як І. Взаємодія літературної мови і діалектів / І. Хом'як // Дивослово. – 2000. – № 10. – С. 12–14.

Методична література до курсу

1. Аркушин Г. Л. Українська діалектологія: спец. «Укр. мова і л-ра» : [робоча навчальна прогр. для студ. філол. ф-ту] / Г. Л. Аркушин. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 84 с.
2. Бевзенко С. П. Українська діалектологія (Методичні вказівки) / С. П. Бевзенко. – Одеса : Одеський орден Трудового Червоного Прапора державний університет імені І. І. Мечникова, 1978. – 73 с.
3. Герман К. Ф. Взаємодія української літературної мови з територіальними діалектами : [навч. посібник]. – Чернівці : ЧДУ, 1983. – 76 с.
4. Іенко В. М., Никончук О. М. Українська діалектологія. Практичний курс (методичні рекомендації). – Житомир, 1996. – 40 с.
5. Матеріали й методичні вказівки до курсу «Українська діалектологія» / Укл. Н. П. Дейниченко. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. – 72 с.

6. Очеретний А. Д. Методичні вказівки і завдання з української діалектології. – К. : Ротапринт КДПІ, 1965. – 60 с.
7. Програма курсу «Українська діалектологія» для студентів філологічного факультету / Упор. В. Й. Горобець. – К. : ВЦ «Київський університет», 1999. – 25 с.
8. Українська діалектологія : методичні рекомендації для студентів факультету української філології денної та заочної форм навчання / [Глуховцева К. Д., Леснова В. В., Ніколаєнко І. О., Сердюкова Т. І.]. – Луганськ : Луганський державний педагогічний університет ім. Тараса Шевченка, 2001. – 28 с.